

858
D. D.

THESES
MISCELLÆ
HISTORICO - CIVILES,

Quas

Consensu ampl. Facult. Philol. in acad. Aboënsi,

Sub MODERAMINE

VIRI CL.

ALGO TH I A.
S C A R I N,

Hist. & phil. civ. Prof. ord.

ad diem / Junii, Anni MDCCCXLV.

*In audit. majori publica disquisitione
modeste submittit*

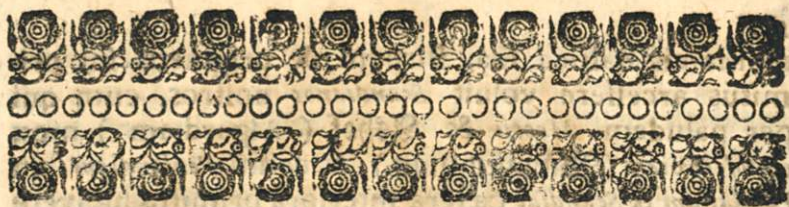
ERICUS AND. SUNDIN,

JEMIUS.

ABOÆ, Excud. JOH. KIÆMPE, Reg. Acad. Typ.

LECTOR BENEVOLE!

Continuationis historia S. HENRICI Fennorum Apoſtoli partem priorem, Tecum, L. B. hac occasione communicare poſſe, diu eſt, quod in optatis habuimus. Inflammare ſtudium elaborandi noſtrum archivi antiquitatum, quod Holmia eſt, Curatores atque custodes humaniſſimi, facta nobis ſpe potiundi & opusculo noſtro inferendi integri monumenti, quod in templo Noulenti proſtat, publicisque ſumtibus, paulo ante depingi delinearique curavit futurus diſſertationis Præles. Sed cum inſignia vetuſtatis clariora alia, quæ arario opere exprimantur, Collegii Sculptori, viro induſtrio, hoc eodem tempore, ſint demandata; me in illa, quæ hodie fervet, commilitonum meorum contentione laudis atque virtutis, ſolus ego perſonam mutam vel non ſatis aptam geſſiſſe videar, ſuper problemata varii argumenti, eademque brevioribus verbis prolata, tumultuario procuſſu magis, quam preparato pralio decernere, in animum induxi meum. ſpe fretus certiffima, cum quæ de gentis noſtræ Apoſtolo noſcenda reſtant, alio tempore D.V. non amplius bipartito opere, ſed ſimul & ſemel omnia perlegeris, curioſitati Tuae plus, idque impendio magis ſatisfactum iri. Vale & fave.

Thes. I.

V *Inlandia bona* (*hin goda*) nostracium commerciis crebro olim frequentata, *Americæ septentrionalis* regio est; isto cognomine celebrata in distinctionem *Vinlandiæ borealis* nostræ (*Sinnmarcken*) quam gelu horrentem rupibus & tesquis intæcundam, cum adjacentibus proximis, *Fennorum* aborigines incoluisse, verosimile est.

Thes. II.

A *vetere Vinlandia & nova Svethia* *Americæ*, non longe distans est regio *Florida* hodierna, quæ utrum *Grænlandia* abs præcis & primis colonis suis *Scandianis* dicta fuerit, definire nostrum non est. Id certum *Grænlandiam* antiquam, una cum *Scredo Fennia* jam ante nominata, *LUDOVICO PIO* regnante regionem incolis frequentem; immo commerciis cum *America* inhabitatoribus ultro citroque cultis celebrem fuisse ad seculum usque XIV: dum pestem post hominum memoriam maximam (*digre-böden*) depopulationem & vastitatem, quæ hodie est, regioni intulisse, scriptorum constans & consentiens opinio est.

Thes. III.

F Rivola est & signis, ultra verba, fundata nullis *CONRINGII* in origg. *Helmstad.* sententia, qua ex Germani-

mania cis-Baltica sua, stirpem & originem sui primitus arcessere voluit *Scandianos* nostros, cum qui per paludem *Meotis* & *Aethof* (*Algardiam*) mox *Moschoviam* (*Wändjen maa*) & demum *Venlandiam*, in *Vandaliam* & *Scandiae* cætera interiora primitus tubivere indigenæ, ex *Scythia Asiatica* venerint, *Venorum* & *Uanorum* primum, mox *Vandalorum* nomine clari- quorum in Germaniam, & quæ ultra eam sitæ sunt regiones, posteriorum temporum emigrationes, ad votum non magis feliciter ex *Dania* sola sua arces- sunt *UORMIUS* & *PONTOPPIDANUS*, quam nostrati- um labore *Varegorum* partam gloriam, ad se *Vagri* transmovere non ita multo ante conati sunt.

Thef. IV.

Qui studium rerum cum studio vocabulorum committere orium sibi lumunt, agnoscent spero non difficulter, recte judicasse *ARISTOTELUM*, cum ad arbitrium nomina significare ipse statuit: neque hallucinatum fuisse *PLATONEM*, cum ad naturam referri voluit vocabulorum valorem atque quanti- tatem: utrumque vero in eo humani quid passos esse existimamus, cum *soli naturæ* alter, alter au- tem nullo cum rebus intercedente *naturali nexu*, ad placitum saltem characteres rerum istos signi- ficare contendit.

Thef. V.

Quemadmodum frustra sunt omnes, quibus *Pa- salii* etymologia *latina* aut *Cambro-Britannica*, præ *Gothica* magis arridet. *Marchionem* enim seu limita- neum custodem (*Wachtthaldit*) potius, quam *vadem* aut

seruum

feronum significat. Ita qui jura beneficiaria, sequioris ævi scriptoribus Latin. *Feuda* appellata, a *Fide* vel a *Federe* Romano, & non *ferda* Gothico derivare volunt, quomodo pro militari custodia regiones & prædia *Vasallis* suis, stipendii loco, septentrionalibus solvere moris fuerit, huncque cum nomine morem, per arma victricia sua, exteris facillime obtrudere potuerint, prorsus ignorant, aut certe perbelle semet ignorare simulant.

Ihes. VI.

Ulyssis vestigia itineris quandoquidem in septentrione multa reperiuntur, licet quo jure & occasione factum sit, plane ignoremus; *Aborigines* gentis nostræ, ceu *λογικά* *ζῷα* singulari benivolentia *Græcis*, inde ab antiquissimis temporibus, addictos fuisse vel exinde patet. Utrum vero, qui linguam & incolæ *Græciæ* dederit, *septentrio* fuerit, *SALMASIO*, & qui blande opinioni illius accedere volunt, disciprandum relinquimus.

Ihes. VII.

Germania, quæ hodie est, utrum veteris imperii Romani lacinia, an vero libera & sui juris respublica jam olim fuerit, controversia est ad liquidum non dum perducta. De *Gothis* indigenis & verè sic dictis id annotasse juvabit, quod licet intuitu pristini viræ generis, una cum suis trans manere consanguineis atque colonis *Germani* i. e. *homines bellicosi* dicti fuerint, tamen nullo civitatis jure, veteri Rom. imperio, nedum sequioris ævi Rom. Germanicæ reipublicæ, *Vasallagii* jure aliquo unquam devincti fuerint,

Apostolos inter atque *episcopos*, in ecclesia, præsertim Apostolica, discrimen non leve intercessit. *Presbyterorum* autem atque *episcoporum* in sacro munere obeundo partes, primis temporibus omnino æquales fuisse; sub utroque nomine promiscue venisse V. D. ministros, & communi consilio ecclesias gubernasse, contra *Romanæ ecclesiæ* addictos pariterque *Anglicanæ ecclesiæ hierarchas* observasse juvabit.

Thes. IX.

Testamenta, quæ post mortem nostram vim suam primum exlerunt, utrum jure Nat. præcepta sint, nec ne, anceps quæstio est: magis vero ardua & difficilis res est accurate decernere, quando testamenta ad *pias causas*, primum exstiterint & unde originem illa sumerint. Gentilismo durante morientibus præsto adstitisse testamentorum captatores. Romani scriptores non diffitentur, & *CONSTANTINUM M.* *pias causas* a solemnī legis rigore exemisse, Romanenses hodie quoque urgent. Verior autem *PURENDORFII* aliorumque nobis esse videtur sententia, qui tempore illo primum invaluisse judicant, quo lucrosū de purgatorio dogma *PLATONICUM*, fraude & astutia *Clericorum*, recrudescere, & inter fidei dogmata ecclesiam, publice perturbare cœpit.

Thes. X.

Quamvis sub exemplo in sacris famoso *JUDÆ* atque *THAMARIS*, *GROTIUS* censeat promissionem quamcunque seriam, ob causam naturaliter vitiosam, peracta actione, de qua conventum fuerit, effectu juris non carere: nihilominus cum noverimus in-

5

juriam, contra quam adagium sonat, etiam fieri posse volenti, & sceleris penationem esse nihil aliud, quam ad plura mala suscipienda invitationem quandam: nobis indubitati juris illud magis esse videtur, quod quæ contra leges & bonos mores transiguntur, in debitum nullo modo cadere debeant.

Thes. XI.

CUM casus libidinis illicitæ omnes illi, qui in Levitico recensentur, ad prohibitionem Legum Natt. referri nequeant, filiisque *Israëlis* DEUS non prohibuerit solum, ne facerent secundum opera terræ *Canaan* atque *Egypti*, verum peccantes incolas utriusque regionis illius, pœna excisionis multaverit; Legem positivam universalem necesse est agnoscamus, quæ non ad *Judæos* solum spectaverit, sed gentes in universum omnes ambitu suo comprehenderit.

Thes. XII.

POSTquam mores perduxere leges in potestatem suam, bonum se ad malum aggregare & vitium se in umbram virtutis recipere, philosophorum, qui olim fuere, communis querela fuit: Hodie venari gloriam & sectari divitias, præcipue verò sub pietatis larva justitiam & vindictam excitare, non seculum modo vocatur, sed magnorum moralium catenæ suæ, Apolline nescio quo sinistro, neotericorum non pauci interuere.

Theses XIII.

JUDICIA, quæ rei aut actionis dijudicationem iustam præcedere, & *præjudiciorum* nomine vulgo venire solent, non omnia prava esse & ex genere malorum, sed dari eadem non prava etiam, a veteri.

teribus & modernis philosophis commendata, & ad
ulum non simplici vice vocata, re penitus expen-
sa, nemo negabit.

Thef. XII.

Auctoritatem S. Scripturæ de animarum immorta-
litate hominum & mortalitate brutorū sana ratio
agnoscit & suspicit. Quod si qui fuerint, qui in con-
ditionem hominum, brutorum naturam efferre: & in
conditionem brutorum, humanam naturam deprime-
re pulcrum putant, nobis certe in auctorem mune-
ris & principii utriusq; non parum injurii videntur.

Thef. XV.

IN Germania quamvis principibus sæpe denega-
tum sit imperium in *appanagatos*, idque ex anti-
qua observantia magis, quam ex jure universali ali-
quo: nihilominus tamen, cum resideant actus impe-
rii omnes in solo imperante, ita ut æquas poten-
tiæ partes cum ipso, suorum nemo sibi vindicare que-
at, ab obsequio erga principem, ipsam neque *an-*
gustare domum exemptionem esse arbitramur.

Thef. XVI.

Quoniam, DEO ex systemate morali remoto,
nulla datur nostri aliorumque perfectio, de-
virtutis studio illorum, qui in oppositione ad DE-
UM, motiva actionum interna, in ipsa natura ea-
rum statuunt, certe non perverse judicant, qui ist-
hanc philosophiam pro signaculo diacritico profa-
narum mentium habent, & quo plus se proficere
putant ambitu niluque suo, licet harmonico, amasi
illius, eo ab ultimo fine bonoque eosdem longi-
us, disjungi, submoverique.

S. D. G.